

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๘)

ครูผู้สอน ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

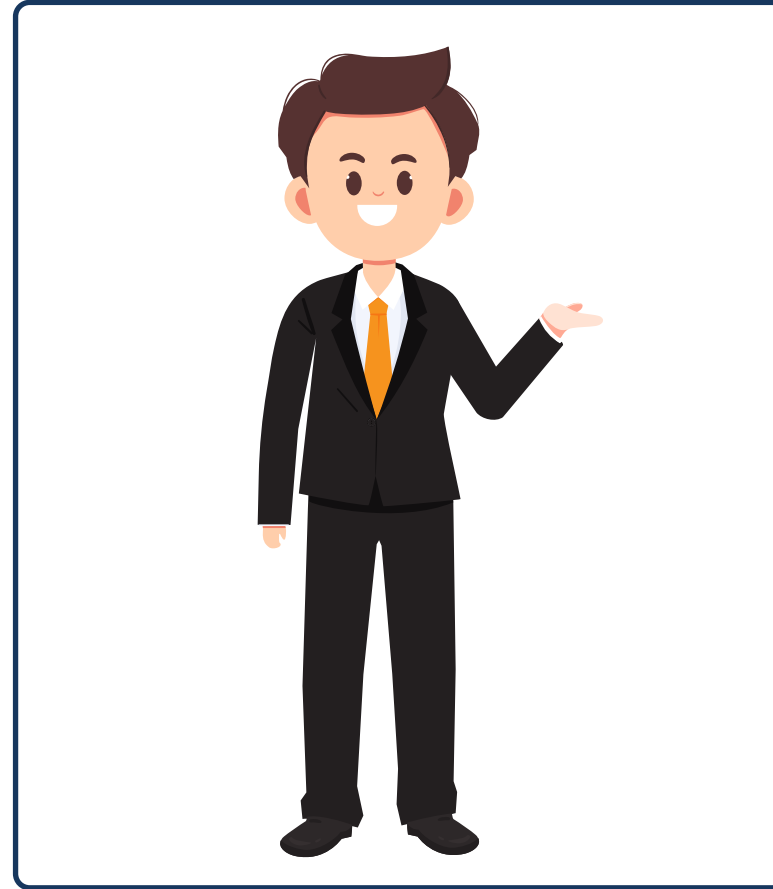
ครูฟารีตะห์ เบญญาภาจ

ดอกไม้ร้อย ร้อยกรอง (๘)

พิจารณารูปภาพ

พิจารณารูปภาพ

ที่มาภาพ : <https://decor.mthai.com/home-design/48953.html>

ที่มาภาพ : <https://mgronline.com/live/detail/9530000017622>

พิจารณาบทประพันธ์

● ความเอ๋ยความรู้
หมดโอกาสที่จะซี้ต่อนี้ไป
อันความยากหากให้ไว้ศึกษา
หมดทุกข์ขลุ่กแต่กิจคิดหากิน

เป็นเครื่องชูชี้ทางสว่างไสว
ละห่างโยอยากรู้ลงสู่ดิน
ย่นปัญญาความรู้อยู่แค่นั้น
กระแสวิญญาณงั้นเพียงนั้นเอ๋ย

คำถามชวนคิด

“การมีความรู้”
สำคัญอย่างไร

กิจกรรม

ศึกษาคุณค่า

กลอนดอกสร้อย

สะท้อนสังคม

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้ เรื่อง ศึกษาคุณค่า กลอนดอกสร้อยสะท้อนสังคม ตามประเด็นดังนี้
 - ๒.๑ ชีวิตความเป็นอยู่
 - ๒.๒ วัฒนธรรม
 - ๒.๓ ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - ๒.๔ ค่านิยม
 - ๒.๕ ความเชื่อ
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง ศึกษาคุณค่าสะท้อนสังคม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สื่อความเห็นเน้นกระบวนการ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๘)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สังคัม หมายถึง...

“สังคัม” หมายถึง ชนชาติและชุมชนที่รวมกันอยู่ภายใต้การปกครองใน
 กรอบวัฒนธรรมเดียวกัน สังคัมเกิดขึ้นมาได้ก็เพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกัน
 มีขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อและค่านิยมร่วมกัน

การวิเคราะห์คุณค่าด้านสังคัม

คุณค่าด้านสังคัม คือ เป็นการพิจารณาคุณค่าบทรบว่า ผู้แต่งมี
 จุดประสงค์อย่างไรในการจรรโลงสังคัม ซึ่งพิจารณาจากทรรศนะ แนวคิด การให้
 คติเตือนใจ การแสดงให้เห็นถึงชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม
 ประเพณี โดยการสอดแทรกไว้ในบทประพันธ์อย่างแนบเนียน ประกอบด้วย

๑. **ชีวิตความเป็นอยู่** คือ ลักษณะความเป็นไปของการดำรงชีวิต เช่น
 ที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การทำมาหากิน

๒. **วัฒนธรรม** คือ รูปแบบกิจกรรมของมนุษย์ที่เด่นชัด และมีความสำคัญ
 ต่อวิถีการดำเนินชีวิต เช่น การแต่งกาย การกิน

๓. **ขนบธรรมเนียมประเพณี** คือ สิ่งที่สังคมไทยประพฤติปฏิบัติต่อเนื่อง
 สืบกันมาเป็นเวลานาน เช่น การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ประเพณีสำคัญต่าง ๆ

๔. **ค่านิยม** คือ แนวความคิด ความเชื่อ ที่บุคคลในสังคมนยึดถือเป็นเครื่อง
 ตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง เช่น การไหว้ผู้อาวุโส

๕. **ความเชื่อ** คือ ความรู้สึก นึกคิดของคนในสังคมนที่ยึดมั่น และยอมรับ
 ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลก็ได้ เช่น เชื่อเรื่องผี การทำบุญ

ใบความรู้

เรื่อง ศึกษาคุณค่าสะท้อนสังคม

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

อภิปรายความรู้อะ

คุณค่ากลอนดอกสร้อย

สะท้อนสังคม

อภิปรายความรู้

ชีวิตความเป็นอยู่
สะท้อนสังคมอย่างไร

ชีวิตความเป็นอยู่

ชีวิตความเป็นอยู่ คือ
ลักษณะความเป็นไปของ
การดำรงชีวิต เช่น ที่อยู่อาศัย
การประกอบอาชีพ การทำมา
หากิน

ชีวิตความเป็นอยู่

ถึงบ้านญวนล้วนแต่โรงแลสะพรั่ง มีห้องซังกุ้งปลาไว้ค้าขาย
ตรงหน้าโรงโพงพางเขาวางราย พวกหญิงชายพร้อมเพรียงมาเมียงมอง

นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่

แสดงให้เห็นว่ามีการประกอบอาชีพการประมง
และนำกุ้งปลามาค้าขาย

อภิปรายความรู

วัฒนธรรม

สะท้อนสังคมอย่างไร

ด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรม คือ รูปแบบ
กิจกรรมของมนุษย์ที่เด่นชัด และ
มีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิต
เช่น การแต่งกาย การกิน

ด้านวัฒนธรรม

มาจดทำหน้าวัดพระเมรุข้าม
ข้างชั้นล่องร้องรำเล่นสำราญ

ริมอารามเรือเรียงเคียงขนาน
ทั้งเพลงการเกี่ยวแก๊กันแซ่เซ็ง

นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่

แสดงให้เห็นถึงการร้องรำทำเพลงในงาน
มหรสพ ที่มีหญิงชายร้องโต้ตอบกันไปมา

อภิปรายความรู้อะไร

ขนบธรรมเนียมประเพณี
สะท้อนสังคมอย่างไร

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

ขนบธรรมเนียมประเพณี
คือ สิ่งที่สังคมไทยประเพณี
ปฏิบัติต่อเนื่องสืบกันมาเป็น
เวลานาน เช่น การรดน้ำดำหัว
ผู้ใหญ่ ประเพณีสำคัญต่าง ๆ

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

ที่นี่จะกล่าวถึงเรื่องเมืองสุพรรณ
จะทำบุญให้ทานการศรัทธา

ยามสงกรานต์คนนั้นก็พร้อมหน้า
ต่างมาที่วัดป่าเลไลยก์

ขุนช้างขุนแผน : รัชกาลที่ ๒

แสดงให้เห็นถึงการจัดงานประเพณี
วันสงกรานต์ มีการทำบุญให้ทานที่วัด

อภิปรายความรู

ค่านิยม

สะท้อนสังคมอย่างไร

ด้านค่านิยม

ค่านิยมคือแนวความคิด
ความเชื่อ ที่บุคคลในสังคม
ยึดถือเป็นเครื่องตัดสินใจและ
กำหนดการกระทำของตนเอง
เช่น การไหว้ผู้อาวุโส

ด้านค่านิยม

ถึงเกร็ดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า ผู้หญิงเกล้ามวยงามตามภาษา
เดี๋ยวนี้มอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา ทั้งผัดหน้าจับเขม่าเหมือนชาวไทย

นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่

แสดงให้เห็นถึงค่านิยมการแต่งกายที่เปลี่ยนไปของหญิง
ชาวมอญที่มีการถอนไรจุกและแต่งหน้าเหมือนหญิงไทย

อภิปรายความรู้

ความเชื่อ

สะท้อนสังคมอย่างไร

ด้านความเชื่อ

ความเชื่อ คือ ความรู้สึก
นึกคิดของคนในสังคมที่ยึดมั่น
และยอมรับในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
อาจมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผล
ก็ได้ เช่น เชื่อเรื่องผี การทำบุญ

ด้านความเชื่อ

จะเกิดชาติใดใดในมนุษย์
ทั้งทุกข์โศกโรคภัยอย่าใกล้กราย

ให้บริสุทธิ์สมจิตที่คิดหมาย
แสนสบายบริบูรณ์ประยูรวงศ์

นิราศภูเขาทอง : สุนทรภู่

แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องของการกลับชาติมาเกิด
และการขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือ

กิจกรรม

อ่านบทกลอน
สะท้อนสังคม

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนจับกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านสังคมผ่านใบงานเรื่อง
อ่านบทกลอน สะท้อนสังคม โดยวิเคราะห์จาก
บทประพันธ์ที่กำหนดให้
๓. นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง อ่านบทกลอน สะท้อนสังคม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สื่อความเห็นเน้นกระบวนการ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๘)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าด้านสังคมจากบทประพันธ์ที่กำหนดให้ถูกต้อง

วังเอ๋ยวังเวง	หง่างเหงง! ย่ำค่ำระฆังชาน
ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวากาล	ค่อยค่อยผ่านท้องทุ่งมุ่งถิ่นตน
ชานาเนื่อยอ่อนต่างจรกลับ	ตะวันลับอัปแสงทุกแห่งหน
ทิ้งทุ่งให้มีดมัวท่วมฉล	และทิ้งตนดูเปลี่ยวอยู่เดียวเอย

บทประพันธ์สะท้อนคุณค่าของสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง อ่านบทกลอน สะท้อนสังคม

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรมนำเสนอ

อ่านบทกลอน
สะท้อนสังคม

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าสะท้อนสังคม

ตัวเอ๋ยตัวหยิ่ง

เห็นจมดินน่าสลดระทดใจ

ไม่เหมือนอย่างบางศพญาติตบแต่ง

สร้างสถานการบุญหนุนพลี

เจ้าอย่าชิงติซากว่ายากไร้

ที่ระลึกสิ่งไรก็ไม่มี

เครื่องแสดงเกียรติเลิศประเสริฐศรี

เป็นอนุสาวรีย์สง่าเอ๋ย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าสะท้อนสังคม

ตัวเอ๋ยตัวทะยาน

ดูถูกกิจชาวนาสารพัน

เขาเป็นสุขเรียบเรียบเงียบสงัด

ขออย่าได้เหยียเหยาะพูดเราระราน

อย่าบันดาลจิตใจให้ไฝ่ฝัน

และความครอบครองกันอันชื่นบาน

มีพัวพันเป็นไปไม่วิตถาร

ดูหมิ่นการเป็นอยู่เพื่อนตุเอ๋ย

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าสะท้อนสังคม

ทอดเอ๋ยทอดทิ้ง

ทิ้งเพื่อนยากแม่เหี้ยหาข้าวปลา

ทิ้งทั้งหนูน้อยน้อยร่อยร่อยรับ

เข้ากอดคอขอเลาะเสนาะกรรม

ยามหนาวผิงไฟล้อมอยู่พร้อมหน้า

ทุกเวลาเข้าเย็นเป็นนิรันดร์

เห็นพ่อกลับปลื้มเปรมเกษมสันต์

สารพันทอดทิ้งทุกสิ่งเอ๋ย

สรุปความรู้

กลอนดอกสร้อยรำพึง เป็นวรรณคดีที่ผู้แต่งแต่งโดยดัดแปลงวรรณกรรมต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับธรรมเนียมและวัฒนธรรมไทย โดยพระยาอุปกิตศิลปสารได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้าได้ดัดแปลงให้เข้ากับธรรมเนียมไทยบ้าง” ดังนั้น ภาพบรรยากาศของป่าช้าที่ปรากฏในเรื่องจึงเป็นป่าช้าแบบไทย นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นความเชื่อ

สรุปความรู้

การดำรงอยู่ของมนุษย์ และความแตกต่างของสังคม
เมื่อนักเรียนได้ศึกษาคำศัพท์กลอนดอกสร้อยแล้ว
จะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถนำเอาสิ่งที่ได้รับไปปรับ
ใช้ในการดำเนินชีวิต ให้มีคุณค่า มีสติ และมีประโยชน์ต่อไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๘)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนวรรณคดี ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบงานเรื่อง แต่งเรื่องสั้นสะท้อนแนวคิด
๓. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

